

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 9 februari 1932 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för vederbörande tjänstemän hos länsstyrelsen i Kalmar län från ersättningsskyldighet på grund av uppkommen förlust å viss virkesförsäljning.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 8 januari 1932 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 19, har Kungl. Maj:t, under återopande av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att den eller de tjänstemän hos länsstyrelsen i Kalmar län, som må vara ansvariga för den förlust, som åsamkats domänfonden, därigenom att kronans fordran för till Oscar Nilsson i Järnforsen den 28 november 1919 försålda skogseffekter icke i behörig ordning bevakats, befrias från ersättningsskyldighet i ärendet.

Av statsrådsprotokollet inhämtas bland annat följande.

Vid auktion den 28 november 1919 å virke från allmänna skogar i Aspelands revir, Kalmar län, inköpte Oscar Nilsson i Järnforsen virke för 28,100 kronor, vilket belopp enligt försäljningsvillkoren skulle erläggas inom sex månader efter auktionen. Genom en den 24 november 1919 dagtecknad handling hade Adolf Karlborg i Entsebo och Gustaf E. Johansson i Östra Årena iklätt sig borgen en för båda och båda för en såsom för egen skuld intill ett belopp av 40,000 kronor för gäldande inom föreskriven tid av köpeskillingen för de virkesposter, Nilsson kunde komma att inköpa vid auktionen, ävensom för hans fullgörande av auktionsvillkoren i övrigt. Å skulden, som förföll till betalning den 28 maj 1920, avbetalade Nilsson den 1 juli 1920 26,850 kronor jämte 143 kronor 20 öre i ränta. I skrivelse den 22 november 1920 anmodade länsstyrelsen i Kalmar län landsfiskalen i Virserums distrikt att hos Nilsson eller hans löftesmän uttaga resterande beloppet jämte ränta. Den 5 februari 1921 återkommo handlingarna i ärendet till länsstyrelsen från landsfiskalen i en för 1,300 kronor assurerad försändelse, som i länsstyrelsens postbok kvitterats av t. f. landskamreraren B. W. Dahl med anteckning, att försändelsen innehöll »skogsmedel borgen». Landsfiskalen Holm i Virserum har uppgivit, att han återsänt handlingarna, enär skuldbeloppet icke kunde utfås hos Nilsson och dennes löftesmän voro bosatta inom Mälilla landsfiskalsdistrikt, samt att han

icke konceptfört sin ifrågavarande skrivelse. Denna har, såsom närmare framgår av det följande, icke blivit hos länsstyrelsen diarieförd och ej kunnat där återfinnas. Någon åtgärd med anledning av landsfiskalens anmälan blev av länsstyrelsen icke vidtagen. Sedan Nilsson den 4 april 1921 försatts i konkurs, bevakade länsstyrelsen i konkursen kronans återstående fordran 1,250 kronor jämte ränta. Å den bevakade fordringen erhöll kronan utdelning med 35 kronor 29 öre.

Domänstyrelsen har anfört, att gentemot proprielöftesmännen kronans återstående fordran syntes preskriberad. För att hindra sådan preskription hade det ålegat länsstyrelsen, som vid ifrågavarande tid författningsenligt hade att ombesörja försäljning å auktion av virke från de allmänna skogarna samt indriva och redovisa försäljningsmedlen, att lagsöka eller uttaga stämning å löftesmännen inom den i förordningen den 28 juni 1798 § 4 föreskrivna tid av 12 månader efter förfallodagen. Då så icke skett, funnes numera icke någon möjlighet att på rättslig väg uttaga fordringen hos Nilssons löftesmän, vilka för övrigt enligt en länsstyrelsens skrivelse den 1 oktober 1929 till domänstyrelsen vägrat gälda Nilssons skuld. Enligt sistnämnda skrivelse saknade Nilsson själv utmätningsbara tillgångar.

Sedan domänstyrelsen efter viss utredning inom länsstyrelsen hos länsstyrelsen anhållit om att denna ville hos *länsassessorn i Kalmar län Birger Waldemar Dahl* framställa krav om inbetalning av förenämnda resterande köpeskilling 1,214 kronor 71 öre, jämte därå upplupen ränta efter 6 procent för år räknat, har Dahl gjort ansökan om befrielse från sådant krav.

Dahl har i sin ansökan anfört bland annat följande.

Anledningen till det mot Dahl framställda kravet torde hava varit, att domänstyrelsen ansett honom ansvarig för att Nilssons löftesmän icke blivit lagsökta eller stämnda inom den i förordningen den 28 juni 1798 § 4 föreskrivna tid av 12 månader efter förfallodagen på den grund, att Dahl innehåft förordnande som landskamrerare, då borgen preskriberades. Dahl kunde icke finna det vara förenligt med rättvisa och billighet, att han av denna anledning skulle göras ansvarig för försummelsen. Grundorsaken vore, att den tjänsteman, som varit placerad vid brevdariet, slarvat bort papperen. Att detta ej upptäckts omedelbart, torde rimligen ej kunna läggas Dahl till last. Men även om Dahl skulle anses juridiskt ansvarig för försummelsen, finge han med hänsyn till förhandenvarande omständigheter hemställa, att Kungl. Maj:t ändock ville befria honom från ersättningskyldighet.

Länsstyrelsen har tillstyrkt, att Kungl. Maj:t ville på det sätt bifalla Dahls framställning, att han av nåd måtte befrias från ifrågavarande betalningsskyldighet.

Någon vidare utredning utöver den, som redan verkställts i ärendet, syntes enligt länsstyrelsens förmenande icke vara möjlig att i administrativ väg åstadkomma.

Domänstyrelsen har ifrågasatt, huruvida icke ersättningskyldigheten

borde fastslås genom stämning till allmän domstol, då Dahl bestrede, att han vore betalningsskyldig.

Justitiekanslersämbetet har bland annat framhållit, att Dahls bestridande av betalningsskyldighet givetvis icke utgjorde hinder för att statsmakterna efterskänkte varje ersättningsskyldighet i ärendet.

Statskontoret har i huvudsak anfört följande. Av handlingarna i ärendet framginge, att Dahl i egenskap av t. f. landskamrerare underlåtit tillse, att de till länsstyrelsen insända handlingarna ofördröjligen expedierades till vederbörande landsfiskal för framställande av krav mot borgensmännen, varav följden blivit, att borgensförbindelsen blivit preskriberad. Emellertid vore jämväl upplyst, att annan tjänsteman vid länsstyrelsen genom försumlighet medverkat till detta, och att handlingarna förkommit hos länsstyrelsen. Redan av denna anledning kunde det anses tveksamt, huruvida en mot Dahl anhängiggjord ersättningstalan kunde komma att vinna bifall. Härtill komme, att det belopp, varom vore fråga, vore jämförelsevis ringa och knappast — då ansvar för det tjänstefel, Dahl kunde hava begått, på grund av preskription vore fritt från straff — i och för sig torde vara tillräcklig anledning för att från kronans sida anställa rättgång. På grund härav ville det synas statskontoret som om skäl talade för att kronan eftergäve den fordringsrätt, som kunde tillkomma kronan gent emot den eller dem, som vore ansvariga för att preskription inträtt i fråga om borgensförbindelsen.

Departementschefen har, med hänsyn till vad i ärendet förekommit, lika med statskontoret funnit billighetsskäl tala för att kronan eftergiver sin fordringsrätt mot den eller dem, som må vara ansvariga för underlåtenheten att bevaka kronans ifrågavarande rätt.

På de skäl, som av statskontoret anförts, finner jämväl utskottet, att kronan i förevarande fall bör eftergiva sin eventuella fordringsrätt.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 februari 1932.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 4.

Reservation

av herr *Pehrsson* i Bramstorp.